

Podzim v Mnichově Hradišti

foto: Muzeum města MH

Milý čtenáři

Ta fotografie už neplatí. Všude je bílo. Mé včerejší starosti odvál sníh. Teď je mou hlavní starostí, kde sušit boty. Kde jsem na jaře odložil rukavice a šálu? Jak přejít bez pádu chodník, když nesu lahváče? 😊

Vánoční řemeslné trhy
8. – 9. 12., 9:00 – 18:00,
Náměstí Českého ráje v Turnově

Řemeslný trh s vánoční tématikou, kde nebude chybět ani dobré jídlo a pití. Vánoční atmosféru umocní bohatý kulturní program.

V Muzeu Českého ráje můžete v čase vánočních trhů navštívit řemeslnou dílnu „**Medový perník z dřevěné formy**“

8. 12. (14:00–17:00) a 9. 12. (9:00–17:00), Kamenářský dům

Uběhlo sto let od doby, kdy byly Nudvojovice připojeny k Turnovu. Bez Nudvojovic by Turnov nezískal nádraží a možná ani celý Turnov II. Přijďte si poslechnout víc.

Když se „turnovské“ nádraží dostalo do Turnova aneb sto let od připojení Nudvojovic k Turnovu, to je podtitul přednášky historika Davida Marka z Muzea Českého ráje. Připomene „malé“ výročí, neboť uběhne sto let od připojení Nudvojovic pod město Turnov.

Povídání bude především postaveno na obrazovém materiálu z archivu turnovského muzea. K prodeji bude za zvýhodněnou cenu kniha Turnov, která vyšla v minulém roce a i o této události je zde zmíněno. Doprovodný program je

připraven také pro obyvatele současných Nudvojovic.

Čtvrtek 7. prosince od 17 hodin v pobočce knihovny na vlakovém nádraží.

Turnovské kulturní tipy:

Čtvrtek 30. listopadu od 18:00, sálek ICM v hlavní budově knihovny A. Marka
Cestovatelský čtvrtek: Drsná krása Alp

Během několika posledních let navštívil Jan Bubal rakouské, francouzské i švýcarské Alpy. Zdolával ledovce, tři i čtyřtisícové vrcholy, ale také dobýval drahé kameny z nitra těchto velehor. Hory jsou krásné, ale také nebezpečné, a všechny tři výpravy byly plné dobrodružství.

Pátek 1. prosince, 19h, Klub KUS

TonyBeat & Blues-Rock Nonsens 1984

Neděle 3. prosince, 15h, Dům Na Sboře

Slávek Klecandr & Oboroh

turnovsko

TROSKOVICE, LIBOŠOVICE – Most u Podsemínského mlýna spojuje dva kraje. Hejtmani ho chtějí zachránit

Kamenný most u Podsemínského mlýna hodně proslavil rodinný film Jak dostat tatínka do polepšovny, na kole po něm jezdil malý Vašík v podání Tomáše Holého i jeho filmoví rodiče František Němec a Jana Preissová.

Most se klene přes říčku Žehrovku a spojuje dvě obce v Českém ráji, Libošovice a Troskovice. U mostu se nachází Podsemínský mlýn, který patřil mezi osmnáct mlýnů na říčce Žehrovce.

První zmínka o Podsemínském mlýnu je již z první poloviny 16. století. Roku 1821 koupil mlýn mlynář Franz Skála. Rodina Skálů mlynařila na Podsemínském mlýně po pět generací až do jeho úředního zavření roku 1951. Budova mlýna měla v 19. století dvojí složení – tzv. staročeský typ a pilu. Byla zde i pekárna, která po roce 1918 zásobovala pečivem i okolní vesnice. Do nynější podoby byl mlýn přestavěn roku 1937. V současné době je Podsemínský mlýn majetkem potomků posledního mlynáře Jaroslava Skály. Veškeré zařízení je v něm dochováno.

Mlýn je turistickou zajímavostí a proto je třeba zachránit i most, díky kterému si turisté mohou mlýn prohlédnout. Kvůli obavě z nákladů spojených s rekonstrukcí se ke kamennému mostu už 20 let nikdo nehlásí.

Přímo v Českém ráji se sešli hradecký hejtman Martin Červíček a libereckým hejtmanem Martinem Půtou se zástupci obcí z této turisticky atraktivní oblasti a společně hledali cesty, jak pomoci nejen se záchranou kamenného mostu, ale i v dalším rozvoji těchto jedinečných míst na rozhraní Královéhradeckého a Libereckého kraje.

Obcím Libošovice (Královéhradecký kraj) a Troskovice (Liberecký kraj) nabídli, že pokud se přihlásí k vlastnictví mostu, oba kraje se uzavřením memoranda zaváží k finanční podpoře jeho oprav i případně podpoří další smysluplné záměry související s rozvojem cestovního ruchu v této oblasti.

„Místní lidé mě na tento neupokojivý stav upozornili a požádali o pomoc v hledání řešení jak co nejlépe uchopit záchranu této památky, a proto jsem inicioval toto jednání. Po všech formalitách, které je v tomto smyslu třeba projednat v obou krajích a připravit případné financování, by se od ledna příštího roku mohl rozběhnout proces určení vlastnictví a příprav na potřebnou rekonstrukci. Děkuji sousednímu kraji i dotčeným obcím za snahu uchovat historické památky i budoucím generacím a ochotu začít s potřebnou rekonstrukcí i dalšími akcemi v tomto regionu,“ okomentoval setkání hradecký hejtman Červíček.

Všechny pohádky mají dobrý konec a vypadá to, že se po mostě určitě zase na kole projedeme...

(Zdroje: Královéhradecký kraj + Český ráj info)

rovensko p. t.

[Václaví, profil u silnice aneb povídání V. Zieglera](#)

Václaví, profil při silnici – neúplný profil jizerského souvrství (konec středního turonu) české křídly ve stráni nad silnicí od Rovenska pod Troskami na Lestkov pod Kozákovem.

Stráň je zarostlá, vrstvy vystupují ve formě drobných skalek.

Ta stráň je součástí rovenského zlomu nebo tak zvaného rovenského tarasu, který je souběžný se zlomem lužickým. Lužický zlom je hlavní zlomová porucha, která prochází Českým rájem, zasahuje samotný Kozákov a pokračuje dál k jihovýchodu. Je to hraniční porucha, která od sebe odděluje českou křídovou pánev a usazeniny a vyvřeliny permokarbonské pánve. Spolu s ním vznikla v třetihorách řada souběžných zlomů, z nichž ten rovenský je velmi dobře v krajině Českého ráje patrný. Rovenský zlom, na němž lze sledovat vertikální pohyby o velikosti desítek metrů je právě v místech, kudy nás vede silnice a na sever od Václaví je jeho stráň velmi dobře patrná.

Vystupují zde vápnité pískovce středního turonu (jizerské souvrství) a v nich se nachází množství zkamenělin. V rozpadavých vápničitých nebo jemně písčítých slínovcích s velkými kulovitými shluky tvrdých písčítých vápenců byly v poslední době nalezeny např. tyto druhy: amoniti *Turrilites reussianus*, *Scaphites geinitzi* a *Scaphites auritus*, plži *Natica geinitzi*, *Hemifusus nereidis* a *Leptomaria linearis*, mlži *Cucullaea striatula*, *Arca undulata*, *Arca schwabenau*, *Cardium semipapillatum*, *Tellina concentrica* a *Inoceramus lamarcki* ex gr. Nachází se zde i další bohatá fauna mlžů, mechovek a serpulidních červů. Vápnité pískovce zvětrávají poměrně snadno a dole při silnici v hromádkách osypů můžeme tuto zkamenělou faunu snadno nalézt. Ze silnice je pěkný pohled na horu Kozákov. Vypravte se sem, stojí to opravdu za to!

/ Václav Ziegler pro stránky Geoparku UNESCO Český ráj

Město Rovensko pod Troskami
srdečně zve na tradiční

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

v neděli 3. prosince 2023

Rok 2023 se chýlí ke konci a nastává čas adventu.

Budeme rádi, když se i letos s námi zúčastníte rozsvícení vánočního stromu na rovenském náměstí, přijdete si poslechnout adventní zpívání do sálu radnice, zpívání dětí na náměstí, ochutnáte doušek teplého moku a užijete si s námi předvánoční atmosféru.

PROGRAM:

Sál radnice:

16.00 - 17.00 hod. „Adventní zpívání“ - zahraje a zazpívá „Schola Dolní Bousov“
Vstup zdarma.

Náměstí prof. Drahoňovského:

Prodej adventních věnečků a dárků s vánoční tematikou.

od 17.30 hod. Slavnostní rozsvícení vánočního stromu doprovázené tradičním vystoupením dětí z rovenské školy a svátečním slovem.

V průběhu oslav bude možné si zakoupit adventní věnečky a dárky s vánoční tematikou, které vyrobily šikovné ruce maminek a babiček.

Bude podáváno i něco na zahřátí - svažené víno, grog a pro děti zdarma čaj.

lomnice n/p

Horká NOVINKA pro fajnšmekry! Právě jsme nalahvovali dalšího indiána k naší single hop edici. Tentokrát padl výběr na americký chmel MOSAIC a dopadlo to na výbornou! Dnes v prodeji odpo i na eshopu.

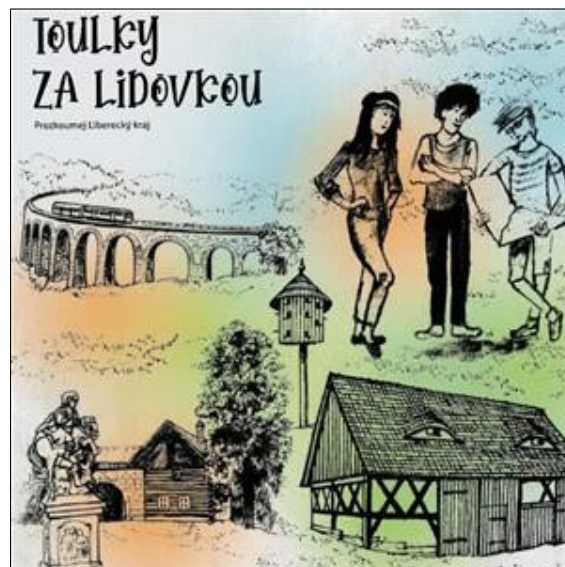
/ Lomnické pivo

Zaznamenali jste, že Liberecký kraj vydal novou knihu věnovanou lidové architektuře a dětem? Autorský tým ve složení Miroslav Kolka, Petra Luňáková, Jana Baánová a Viktor Blažek představí knihu semilské veřejnosti, ale především učitelům, kteří s knihou budou pracovat v rámci vlastivědy, dějepisu či českého jazyka. Kniha pomocí příběhu představuje dětem lidovku Libereckého kraje a je zdarma distribuována do škol. Je vhodná pro děti od 4. třídy.

6. prosince v 17:00

Čítárna knihovny

Antonín Šmíd – inspirativní malíř Semil a okolí

Antonín Šmíd (1895 - 1953) je rodákem z Chlumu u Rychnova nad Kněžnou, ale 30. léta, období protektorátu Čechy a Morava i složité období po válce, včetně 50. let, prožil ve školství v Semilech.

Po absolvování Učitelského ústavu v Hradci Králové učil na českých venkovských školách v Orlických horách a svůj dřímající malířský talent rozvinul až po příchodu do Semil, které si zamiloval. Město i okolí, včetně Českého ráje, pak s entuziasmem maloval, a to akvarely i oleje, přestože byl malířem – amatérem, realistou, jenž odmítal členství v jakémkoliv výtvarném spolku.

Myslím, že jeho malířský koníček, to byl útěk se stojanem, barvami a štětcem mimo realitu, do samoty a krásné krajiny. Byla to jistě úžasná relaxace duševna, zvláště když uvážíme, v jakých dobách nesvobody působil ve školách, a to se nevyhýbal vedoucím funkcím.

Na Měšťanské chlapecké škole byl v letech 1938-42 zástupcem ředitele a od roku 1943 až do roku 1950 působil jako její ředitel. Motivy z Českého ráje, soubory akvarelů, vydal ve 30. letech tiskem a jeho obrazy, akvarely i oleje s motivy Semil a okolní krajiny, ale také zátiší, zdobí mnohé stěny bytů, kanceláří i škol a jsou jistě zastoupeny i ve sbírkách regionálních muzeí v Podkrkonoší a Českém ráji.

Na Antonína Šmída hezky vzpomíná ve své knížce „Vzpomínky na mládí“ známý semilský malíř Miloslav Janků, který byl o více než generaci mladší: „Měl velký vliv na nás kluky, co jsme měli trochu výtvarné sklony. V té době byl v Semilech i Antonín Kracík, rovněž velice nada-ný malíř. To byli dva malíři, kteří na nás hodně působili a po jejichž vzoru jsme začínali chodit malovat do přírody.“

Je jistě zajímavé, že mi v rozhovoru v roce 2022 zase sdělil malíř Jiří Salaba, že takovým vzorem byl pro něho Miloslav Janků, aniž bychom diskutovali myšlenky z jeho knížky. Antonín Šmíd zemřel před 70 lety, což je jubilejní důvod ke vzpomínce.

Letošní rok byl na jubilea malířů Semilská bohatý. Před 100 lety se v Záhoří u Semil narodil akademický malíř Jaroslav Klápště (1923-1999), jenž pak na Čikváskách v devadesátých letech vytvořil svá nejzávažnější díla, a to nejen skvělou malbu (krajiny, zátiší, portréty, figurální kompozice), ale i dokonalou grafiku (suchá jehla), která zdobí díla předních českých básníků (Holana, Halase, Kundery a Trakla).

Před 80 lety zemřel František Janoušek (1890-1943), rodák z Jesenného a malíř – surrealista 30. let, jenž byl strýcem Jaroslava Klápště. A je chvályhodné, že v semilské Pojizerské galerii jsme mohli nedávno

vidět obrazy dvojnásobných letošních jubilantů, ale málo známých malířů, a to semilského rodáka Miloše Endlera (1903-1993) a Stanislava Feikla (1883-1933), rodáka z Dolní Sytové. Pojizeří je na malíře bohaté, a to těší.

/ Miloš Plachta, *Semilské noviny*

A. Šmíd: Semily, pohled z Koštofranku, olej.

železnobrodsko

Ze zápisů Davida Řeřichy, muzejního pracovníka, se můžete dozvědět zajímavosti z Železného Brodu nebo ze života méně známých železnobrodských občanů.

Dnes si přečteme o spoluzakladateli a prvním správci našeho muzea panu Jaroslavu Fišerovi (* 18. 2. 1870 v Železném Brodě, † 4. 11. 1947 tamtéž).

Jaroslav Fišer se narodil jako syn Michaela Fišera ml. a Marie, rozené Radové. Rodina Fišerova bydlela v čp. 2, na náměstí vedle radnice. Tento dům i se

zahradou koupil v dražbě za 800 zl. v roce 1846 Josef Rada, otec Marie, která ho dostala pravděpodobně jako věno. Dne 10. ledna 1848 se provdala za soukeníka, později obchodníka se sukrem, Michaelem Fišerem mladším. V roce 1900 byl majitelem domu jeho syn Jaroslav Fišer, obchodník se smíšeným zbožím, železem a všemi potřebami pro domácnost, včetně výčepu lihovin. To už stál na místě původního jednopatrového roubeného domu s podloubím, který byl zbourán nedlouho po zbourání staré radnice, patrový dům zděný, který zde stojí dodnes (železářství Dubský).

Otec i děda Jaroslava Fišera psali rodinnou kroniku, která také shrnula osudy našeho města. Oba byli sběratelé a shromažďovali dobové dokumenty a jejich zásluhou se podařilo zachránit značnou část městského archivu z 18. a z počátku 19. století, která by jinak byla ztracena. Byl to právě jejich syn a vnuk Jaroslav, který tento archivní materiál předal železnobrodskému muzeu, odkud byl pak předán městskému archivu a stal se jeho základem. Oba Fišerové se také velmi zajímali o současné události ve svém bydlišti a okolí a dělali si četné poznámky a záznamy, které byly roztroušeny po různých notýscích a zápisnicích. I ty byly, samozřejmě včetně obou dílů Zápisků rodinné kroniky, věnovány Jaroslavem Fišerem do muzea v Železném Brodě.

Jaroslav Fišer sice zdědil obchod na náměstí po svém otci, ale podstatně ho rozšířil a zvelebil. Dlouhá léta působil ve výboru a později v ředitelství Spořitelny města Železný Brod. V době stavby sokolovny byl jednatelem stavebního odboru Tělovýchovné jednoty Sokol. Přes značnou zaneprázdněnost ve svém obchodě se zhostil tohoto úkolu se vzornou péčí.

Nejvíce si pana Fišera zapamatovali jeho současníci díky jeho lásce k muzeu. Byly to asi sklony jeho předků, železnobrodských písmáků, Michala Fišera dědy a Michala Fišera otce, které přivedly Jaroslava k muzejní práci. Byl spoluzakladatelem Muzejního spolku v Železném Brodě a od roku 1936 se stal prvním správcem železnobrodského muzea. Svou prací výstižně spojoval hlavní úkoly Muzejního spolku, totiž péči o muzeum a záchranu starožitných památek. Jaroslav Fišer velmi dobře chápal význam a důležitost zachování památek a snažil se je zachránit, často i osobní domluvou. Znal velmi dobře železnobrodské starousedlíky a mnohdy šel téměř najisto a nebylo-li někdy možné získat některý předmět hned, pečlivě si jeho majitele zaznamenal, aby se po čase znovu pozeptal.

A často býval podruhé či potřetí zprvu neoblomný majitel přístupnější. Zvláště když viděl, s jakou péčí jsou muzejní předměty opatrovány.

Pan Jaroslav Fišer zemřel 4. listopadu 1947 a na železnobrodském muzeu se objevil smuteční prapor. Když pak pohřební průvod procházel městem, symbolicky se zastavil před spořitelnou a sokolovnou, kde zesnulý zanechal kus svého života ve prospěch veřejnosti.

/ David Řeřicha, *Železnobrodský zpravodaj*

**Povídání
o vodě**

**6. prosince 2023
od 18 hodin**

Krásná, Kittelův dům

Povídání spojené s ochutnávkou vody. Pozvání přijal Jan Vokurka, majitel firmy Kittl a úspěšný účastník světového someliérského kurzu o vodě.

Omezená kapacita sálu.
Rezervujte si místo včas na e-mailu info@kittelovomuzeum.cz

jilemnicko

**PONIKLÁ – Památkově chráněný most v Poniklé má nový povrch,
rekonstrukce bude v roce 2025**

Silnice, která vede přes památkově chráněný most v Poniklé, dostala před zimou nový povrch. I když most čeká rekonstrukce, povrch potřeboval velkoplošnou opravu, řekl náměstek hejtmana pro dopravu Jan Sviták.

Hotový už je podle Svitáka stavebně-technický i stavebně-historický průzkum mostu a v příštím roce chce kraj připravit projektovou dokumentaci, aby v roce 2025 mohly práce začít.

Kamenný obloukový most přes Jizeru "Na Mejtě" je z druhé poloviny 19. století. Původně ho chtěl kraj kvůli špatnému stavu nechat zbourat a nahradit betonovým. Vybral i dodavatele, který práce v červenci 2021 zahájil. Jen o pár dní později ale kraj po diskusi s odborníky práce zastavil a od té doby se po mostě opět jezdí. Na podzim 2021 ho ministerstvo kultury prohlásilo kulturní památkou. „Kvůli tomu se příprava rekonstrukce protáhla, jenom prvotní průzkum trval památkářům přes rok,“ doplnil Sviták.

Kamenný most v Poniklé postavili v letech 1875 až 1895 jako součást císařské silnice spojující Slezskou silnici s Harrachovem. Dochoval se včetně historické konstrukce. Ministerstvo kultury obdrželo žádost o prohlášení mostu památkou

od soukromé osoby před pěti lety. Památkovou ochranu ale vyhlásilo až na základě souhlasného stanoviska Libereckého kraje, který je jeho vlastníkem.

Podle ministerstva je most z památkového hlediska cenným objektem, jehož historická a technická hodnota je nesporná. Je významným dokladem historického vývoje budování dopravních cest a mostního stavitelství

habsburské monarchie, technického vývoje a způsobu života v regionu, tvůrčích schopností a práce lidí i nedílnou součástí historie Poniklé.

Most je součástí krajské silnice druhé třídy 290, kterou spojuje s hlavní komunikací 14. Opravu potřebuje, pravidelné prohlídky už dřív odhalily podélné trhliny v kamenné klenbě ve všech polích. Vlivem dlouhodobého zatékání do mostu je také degradovaný kámen klenby. (Genus)

#

Andělské parní projížďky

Krkonošské železniční víkendy

9. prosince 2023

Martinice v Krkonoších
– Rokytnice nad Jizerou a zpět

doveze Vás Bejček
423094

DOPROVODNÝ PROGRAM
První dvě vyjížďky budou v doprovodu Mikuláše, anděla a čertovské kapely. Každý dětský cestující obdrží od Mikuláše drobný dárek.
Třetí vyjížďka již bude jen pro cestující bez doprovodu sváteční družiny.
Na nádraží bude v sobotu otevřeno muzeum a nádražní kavárna.
Staniční provoni svažené víno a perník...
Komentované prohlídky historického nádraží a muzea v Martinicích po celý den.

Jízdenky k zakoupení ve vlaku.
Platba pouze v hotovosti.
Jízdní doklady a slevy jiných dopravců se neuznávají.
Ceník jízdního je umístěn na stránkách www.nadrazimartinice.cz
Změna jízdního řádu je vyhrazena.

JILEMNICE – Panna Marie Immaculata, žena sluncem oděná

V sobotu 9. září proběhlo na Masarykově náměstí v Jilemnici slavnostní požehnání sousoší Panny Marie Immaculaty. Historická kulturní památka byla po mnoha letech, během kterých na ni působily povětrnostní vlivy i nečistoty z ovzduší, kdy na kameni zpracovaném kdysi rukou umělce bujely mechy a lišejníky, znovu očištěna, opravena, práce proběhly v řádném termínu.

Ale – proč je socha Panny Marie zlatá?

Vyptala jsem se na podrobnosti restaurátora Pavla Rolečka.

Podle jeho slov se současnou úpravou vracíme k prezentaci této cenné památky odpovídající prezentaci z přelomu 19. a 20. století. Jako řada soch byly i sochy sousoší Panny Marie na Masarykově náměstí, a to včetně podstavců, původně plně polychromované (barevné), což prokázal i podrobný průzkum, který vlastnímu restaurování předcházela. I přesto, že bylo sousoší v minulosti již vícekrát restaurováno, zachovaly se v některých skrytých pozicích (záhyby šatů apod.) zbytky této polychromie a též zbytky zlacení, resp. podkladní vrstvy zlacení. Dosud se nepodařilo dohledat doklad o barevném pojednání soch sousoší, podle kterého by bylo možné obnovit barevnou povrchovou úpravu sousoší. Dochovaly se ale historické fotografie, a byť černobílé, je na nich patrné, že v době jejich pořízení byla celá socha Panny Marie Immaculaty pozlacená a pozlacená byla i řada detailů na sochách Máří Magdaleny a sv. Barbory. Dle slov pana restaurátora je téměř jisté, že zlacení patrné z fragmentů zlacení přímo na sochách a z historických fotografií bylo realizováno i v době předchozí, kdy byly sochy „celobarevné“. Už tehdy byly např. lemy rouch nebo atributy soch zlacené.

Zjednodušeně řečeno vrací aktuálně poslední restaurátorský zásah Pavla Rolečka vzhled sousoší do začátku dvacátého století. Z té doby pocházejí dochované historické fotografie dokumentující tehdejší podobu sousoší. Starší doklady (popisy?) dostupné nejsou. Doplňme ještě, že i restaurování podléhá trendům. Snad ještě některým vytane na mysl, jak nepřírozeně červenohnědé byly všechny sochy v centru Jilemnice v 90. letech.

To byl právě jeden z trendů v restaurování – restaurované kamenosochařské dílo na závěr barevně sjednotit („natřít“). Problém se ukázal být se stálostí takové úpravy – na různých površích totiž stárlo různě (rychle).

Kamenosochařská díla takto barevně scelovaná začala být po čase „flekátá“. Od tohoto trendu se již v restaurování upustilo. Stejně jako se upouští od celkového plošného hydrofobizování kamenných uměleckořemeslných děl. Aktuálním trendem v restaurování kamenosochařských uměleckých děl je (naopak) pokud možno nezasahovat do originální kamenné hmoty a barevné retuše používat jen na novější doplňky.

Ale zpět k našemu sousoší. Před samotným zlacením, tou pověstnou třešničkou na dortu, bylo dílo pečlivě zdokumentováno a prozkoumáno, průzkumy vyhodnoceny, zvolena vhodná metoda čištění kamene, kámen očištěn, degradované části byly předzpevněny, byly sejmuty barevné přetěry z 80.–90. let 20. století, byl zhotoven chybějící atribut Máří Magdaleny (kříž), svatozáře sv. Barbory a Máří Magdaleny byly šetrně vyjmuty, ošetřeny metalizací, osazeny zpět a opět pozlaceny plátkovým zlatem, opravena byla i svatozář Panny Marie s dvanácti osmicípými hvězdami, zlacená hostie v kalichu sv. Barbory. Dále byly demontovány dva schodové stupně před oltářem, byl vybudován nový základ a stupně byly osazeny zpět (degradované části byly vyměněny za nové). Pod zlacení bylo třeba plochy určené ke zlacení pečlivě připravit zejména zpevněním a též nanesením podkladní vrstvy s plavenou křídou v odstínu zlatého okru. Ke zlacení bylo použito plátkové zlato v tenkých foliích o rozměrech 80 × 80 mm.

Ze slov pana restaurátora bych ráda ještě zdůraznila, jak jedinečné je každé restaurování, jak je vždy znovu a znovu nutné pozorovat, hledat, rozpoznávat původní záměr autora uměleckého díla, respektovat původní strukturu opracování (kamenné) hmoty, jak je třeba přistupovat ke každému historickému uměleckému dílu s pokorou.

Připomeňme nakonec ještě, že Panna Marie Immaculata je ústřední postavou učení o neposkvrněném početí Panny Marie (neplést s naukou o panenském početí Ježíše Krista), budoucí matky Ježíše Krista. Panna Marie, dcera Anny a Jáchyma, neposkvrněná dědičným prvotním hříchem, je často zobrazována jako stojící na hadu nebo drakovi, jehož hlavu má rozdrtit její símě – k čemuž je symbolicky předurčen Kristus, který porazí Satana.

Neposkvrněná Panna Marie je uctívána jako prostřednice všech milostí. A proč „žena sluncem oděná“? Jak se píše v knize Zjevení v kapitole 12: „I ukázal se div veliký na nebi: Žena sluncem oděná, pod jejímiž nohama byl měsíc, a na jejíž hlavě byla koruna dvanácti hvězd.“

Odtud snad plyne změna v zobrazování Panny Marie z přelomu devatenáctého a dvacátého století – člověk měl stanout oslněn Královnou nebes. Již jsme zapomněli – na barvy i na třpytivý zlatý jas, zvykli jsme si na očištěný kámen. Až půjdeme přes náměstí, pozvedněme hlavu k Panně Marii a nechme se znovu oslnit.

–PeFi–, *Zpravodaj města Jilemnice*; foto Martin Lukeš

30. 11. 2023 • TAJEMSTVÍ PŘEMYSLOVSKÝCH ARTEFAKTŮ

Diashow režiséra Jana E. Svatoše, autora oceňovaného dokumentu Až zařve lev, vám odkryje zcela opomíjené ale unikátní předměty. Dozvíte se, kam za druhé světové války zmizel slavný ceremoniální meč a co na něm bylo vyryto. Kdo před zničením zachránil hvězdný glóbus a proč za ním musíme až k řece Mosele? A

proč se s Přemyslovým denárem nalezeným v křižáckém Akkonu nejspíše neplatilo...Zkrátka vše, co se do filmu nevešlo...

KCEV Krtek od 18 hodin

2. 12. 2023 • PŮJDEM SPOLU DO BETLÉMA

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy o moderním krkonošském betlémářství. Přijďte se potěšit kouzlem betlémů, které vznikly v oblasti Krkonoš po roce 1945 a atmosférou Vánoc, které navzdory období totality neztratily kouzlo. K vidění budou různé druhy moderních betlémů nejen ze sbírek Krkonošského muzea – dřevěné, papírové, moduritové a mnohé další.

Historický dům čp. 222 od 10.30

A black and white portrait of Richard Müller, a man with glasses and a beard, looking down.

**Richard
MÜLLER**
koncert
Čierna labuť, biela vrana

14. 12. (ČT) 19.00
Kulturní dům Střelčie
strelniecvrchlabi.cz

Před 120 lety byl založen Svaz lyžařů v Království českém, může se pyšnit přízviskem nejstaršího národního lyžařského svazu na světě (1903 – 2023)

Psal se 21. listopad 1903, když se v hostinci Ráj v Jablonci nad Jizerou především z iniciativy Josefa Rösslera-Ořovského sešli zástupci třech lyžařských klubů z Prahy, Jilemnice a Vysokého nad Jizerou (Českého Ski klubu Praha, Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice a Českého Ski klubu Vysoké nad Jizerou), aby založili vůbec první národní lyžařský svaz na světě.

Předsedou byl zvolen Jan Buchar. V předběžném programu byly vytyčeny první úkoly: pořídit společný amatérský řád, zřídit stanice a staniční knihy, pořídit zimní mapy a pěstovat styky zimních turistů a lyžařů. Položili tak základní kámen Svazu českých lyžařů. Stanovy spolku byly schváleny tehdejším Císařským a královským místodržitelstvím v Praze až o tři roky později s novým názvem Svaz lyžařů v Království českém. Čeští lyžaři se v počátcích Svazu stali průkopníky tohoto sportu nejen v tuzemsku. Řada historických úspěchů, těch nejcennějších medailí z vrcholných sportovních akcí, široká členská základna a především obrovská tradice jsou společným jmenovatelem připomínky 120. výročí tuzemského organizovaného lyžování. V počátcích Svazu se čeští lyžaři v čele s legendárními a pro vývoj klíčovými osobnostmi, jako byli Josef Rössler-Ořovský, Jan Buchar a mnozí další, stali průkopníky svého milovaného, leč tehdy ještě poněkud exotického sportu nejen na našem území. Byli vzorem a impulzem pro zakládání národních svazů v dalších evropských zemích a významnými iniciátory vzniku Mezinárodní lyžařské federace FIS.

Do historie lyžování a později také snowboardingu se však Češi nesmazatelně zapsali a nadále zapisují také jako vítězové a medailisté těch nejprestižnějších sportovních událostí. Na kontě mají celkem 29 olympijských medailí, cenné kovy z mistrovství světa i triumfy ze Světového poháru. Díky tomu v ČR jen těžko narazíte na někoho, kdo by neznal slavná lyžařská a snowboardová jména napříč celou dlouhou historií svazu – od Jiřího Rašky přes Kateřinu Neumannovou, Šárku Strachovou, Aleše Valentu až po současné Evu Samkovou-Adamczykovou a Ester Ledeckou...

Před 20 lety se při 100. výročí založení Svazu lyžařů ČR týmu okolo Bohumíra Zemana, žijící legendy, skvělého závodníka a později organizátora lyžařských akcí, podařilo poprvé vyzískat pořadatelství Světového poháru FIS v lyžování žen ve Špindlerově Mlýně. Zatím následovalo pětkrát. Připomeňme, že mnozí zde nejmenovaní – vynikající závodnice i závodníci a hvězdy Světového poháru – začínali svoji kariéru právě na lyžařských svazích Špindlerova Mlýna a Krkonoš. Svaz lyžařů ČR aktuálně sdružuje více než 35 tisíc členů, kteří se věnují alpskému lyžování, akrobatickému lyžování, běžeckému lyžování, severské kombinaci, skoku na lyžích, snowboardingu nebo travnímu lyžování. Přičemž ve všech těchto rozmanitých disciplínách dokáže vychovávat nové talenty, kteří poté reprezentují Českou republiku na nejvýznamnějších světových akcích. A zmiňme i další tisíce diváků a příznivců, kteří každý zimní týden sledují v TV přenosy ze sportů na sněhu.

Ani po 120 letech existence Svazu se jeho poslání nezměnilo. Je jím široká podpora rozvoje lyžování a snowboardingu, výkonnostního i vrcholového sportování a reprezentace ČR. Základem činnosti je aktivní podpora a propagace všech forem lyžování a snowboardingu mládeže i dospělých.

Josef Rössler-Ořovský žil v čase, kdy se dnes známé sporty včetně lyžování teprve rodily. Následovala řada historických úspěchů, vrcholných sportovních akcí a ohromná tradice. Bez aktivit Svazu lyžařů ČR, který se hlásí k zakladatelům z roku 1903 by naše lyžování nepatřilo mezi hlavní členy světové lyžařské rodiny. A to máme malé hory, které jsou ve srovnání s lyžařskými velmocemi pouhými kopečky. Josef Rössler-Ořovský, průkopník českého lyžování číslo jedna by se asi divil, jak na ledovatém kopci jeho následovníci umí lyžovat. (PULS)

K významnému výročí se váží také aktivity vrchlabského Quido Rottera „Když byl v roce 1903 založen „Svaz lyžařů v Království českém“ jako první lyžařský svaz na světě, dal impuls dalším evropským státům k následování. Rád bych v té souvislosti připomněl vrchlabského občana Quido Rottera. V roce 1882 přišel po studiích do Vrchlabí. V roce 1884 zřídil ve Vrchlabí první bezplatnou ubytovnu pro žáky a studenty na světě. S podporou Q. Rottera vznikla v Krkonoších a ostatních částech severních Čech hustá síť mládežnických ubytoven. Toto bylo inspirací pro vznik ubytoven také v alpských zemích a v Německu. V roce 1896 založil lyžařský klub ve Vrchlabí. Založil a vedl spolek „Německý lyžař“ (1898). Roku 1905 byl spoluzakladatelem „Rakouského a německého lyžařského spolku“ stejně tak „Středoevropského lyžařského spolku“, který obsáhl Německo, Rakousko-Uhersko a Švýcarsko. Roku

Hrobka Quido Rottera na vrchlabském hřbitově; foto Dana Palatková

1912 byla díky Q. Rotterovi a jeho pomocníkům v Krkonoších vytvořena síť turistických cest. Když bylo po 1. světové válce nutné nové rozdělení spolků zabývajících se zimními sporty, byl činný také v nově založeném „Hlavním svazu německých spolků zimních sportů“ (HDW). Když byl v roce 1919 „Rakouský krkonošský spolek“ přejmenován na „Německý krkonošský spolek se sídlem ve Vrchlabí“, zůstal také jeho prvním předsedou. Quido Rotter dosáhl mnohých poct a vyznamenání. Nejhezčím vyznamenáním byl čestný titul „Otec hor“, který mu udělili tehdejší němečtí obyvatelé Krkonoš. Zemřel 14. 3. 1940 ve Vrchlabí, kde je na místním hřbitově pochován,“ ukončil exkurs do historie Jan Sobotka. (PULS)

jičínsko

JIČÍN –

Lucie Eva Doušová
Vás srdečně zve na

*Adventní koncert
s harmoniem*

1. 12. 2023 od 18:00
v Porotním sále Valdštejnského paláce v Jičíně

Zazní skladby starých mistrů pro předvánoční čas,
české a evropské koledy.

Hudebního doprovodu se zhostí
Radek Hanuš - harmonium
a
Trio Talia

Veronika Vildmanová - soprán
Jana Vávrová - zobcové flétny, fagot
Monika Chmelařová - klavír

Pozvání přijal vzácný host, ředitel jediného muzea harmonií v Evropě,
Ondřej Mucha.
Večerem Vás provede moderátor Václav Žmolík.

Projekt je realizován s laskavou podporou:

ŽELEZNICE – 120 LET DRÁHY JIČÍN - TURNOV

Dne 19. října uplynulo 120 let od chvíle, kdy naším městečkem (městem se stala Železnice až o osm let později) projela první parní lokomotiva. Připomeňme si ve stručnosti, co této významné události předcházelo.

Jičín měl koncem 19. století již pravidelné vlakové spojení s Hradcem Králové a s Nymburkem. Chybělo pokračování na sever, které by spojilo Jičín s Turnovem. Po mnoha jednáních, která začala už v roce 1896, byl z několika variant vybrán projekt přes Železnici, Libuň a Rovensko pod Troskami. Ve smyslu zákona o místních drahách bylo třeba shromáždit určitý obnos, aby stavba mohla být realizována. Přispívaly, vedle korporací a jednotlivců, také obce Rovensko, Libuň a Železnice. Jedním z konkurenčních projektů byl tzv. sobotecký, který měl spojoval Dolní Bousov, Sobotku, Mladějov, Locho, Vokšice a Jičín. Z Mladějova měla být vedena odbočka na Turnov. Trať by ovšem míjela Železnici, Libuň i Rovensko a tyto obce požadovaly zpět již vynaložené částky. Toto zaručit sobotečtí nemohli, a tak od konkurenčního projektu bylo upuštěno.

Okresní věstník – orgán správních okresů Jičínského a Libáňského, uveřejnil dne 26.6. 1902 tuto zprávu: „V zájmu nezaměstnaného dělnictva našeho a pro zmírnění všeobecné bídy jest třeba, aby podnikatelstvo, jemuž stavba bude

svěřena, mělo porozumění pro náš kraj a lid. Jisto jest, že již během července započne se s prvními pracemi, tj. upravováním příjezdových cest, kopáním studní v budoucích nádražích a zastávkách, kopáním sond atd. Kde to bude možné, bude se vyčkávat do sklizně obilí, ale na sklizeň řepy se nebude čekat.“ Již za měsíc, 24. 7. 1902 uvedl týž Okresní věstník: „C.k. ministerstvo oznámilo výměrem ze dne 12. 7. 1902, že stavba místní dráhy Jičín – Turnovské zadána byla podnikateli p. Janu Krulišovi, inženýru z Královských Vinohradů, za úhrnnou sumu 2,568.000,- K. Pan podnikatel ubezpečuje, že se stavbou dráhy bude do podzimu roku 1903 úplně hotov a přijel dnes do Jičína spolu se svými pp. inženýry, aby v nejbližších dnech s pracemi započal. Od 15. července jest zřízen státní dohled ku stavbě dráhy této pod řízením vrchního stavebního komisaře c.k. státních drah pana Ad. Poláka, jenž sídliti bude v Jičíně.

Podle tehdy platných právních norem sestavilo stavitelství Kruliš pracovní řád, který byl platný pro všechny zaměstnance stavby. Předepisoval mimo jiné chování zaměstnanců vůči nadřízeným a úředníkům. Přísně se střežila i střízlivost zaměstnanců. Opilství bylo trestáno snížením denní mzdy až na polovinu, ale dělník mohl být i propuštěn. Určena byla také pracovní doba. Od jarních měsíců do podzimu od 6.00 do 19.00, v zimním období od 7.00 do 17.00. Během letních měsíců byla doba na odpočinek rozdělena do tří úseků

(8,00 – 8,30 snídaně, 12,00 – 13,00 oběd, 16,00 – 16,30 svačina). V zimě se nedržela přestávka na snídani a svačinu. Veškeré jídlo si zaměstnanci zajišťovali sami. Pracovalo se každý den s výjimkou neděle a svátků. Mzda byla vyplácena každých 14 dnů. Zaměstnanci museli předkládat své osobní dokumenty, byli řádně evidováni a povinně pojištěni. V době zahájení stavby na ní pracovalo 270 dělníků, z toho 22 italských.

Koncem léta 1902 se práce na stavbě dráhy rozběhly naplno. Pokračovaly až do konce měsíce listopadu, kdy přišly první výraznější mrazy, a stavba se zastavila. Pracovalo se jen v lomech a na místo stavby se dovážel štěrk. S příchodem jara se práce na stavbě obnovily, a tak v květnu byly před dokončením již téměř všechny drážní budovy. Počátkem srpna se mezi Jičínem a Rovenskem pokládaly poslední části kolejí. Zatěžkávací zkouška železničního mostu přes Jizeru v Turnově dopadla na výbornou a bylo již jisté, že trať bude předána do provozu v polovině října 1903. Rychlost, jakou se stavělo v tehdejších podmínkách, s technikou, která byla před 120 lety k dispozici, je udivující.

/ Zpravodaj města Železnice

ŽELEZNICE – 24. 11. 2023 – 5. 1. 2024

Muzeum s vůní perníku

Vánoční voňavá výstava děl z perníku Dany Holmanové, v jejíž tvorbě pokračuje dlouhá a hluboká česká perníkářská tradice.

Autorka, pocházející z Nové Paky, dnes žije v Třebihošti nedaleko Miletína.

Věnuje se především tvorbě uměleckých perníků, za které v roce 2011 obdržela od ministerstva kultury ocenění „Nositelka tradic“ a od Muzea východních Čech v Hradci Králové cenu „Zlatý kolovrat“.

Nalézá stále nové cesty a její tvůrčí invence se zdá být zcela nevyčerpatelná. Její perníky vynikají precizností, zvláštní typicky ženskou něhou, a svou dokonalou

krásou si nezdají s uměleckými díly. Její specialitou jsou „skládané perníky“, které vytváří spojováním jednotlivých motivů do větších celků a plastických obrázků. Zcela ojedinělé jsou její techniky zdobení s použitím modrotisku, plátků včelího vosku, kukuřičného šustí nebo zlatých nití.

Vernisáž výstavy se koná **v pátek 24. 11.** od 17 hodin.

Úvodní slovo: neformální povídání PaedDr. Jana Luštince (emeritního ředitele Krkonošského muzea v Jilemnici) s autorkou Danou Holmanovou včetně ukázky zdobení perníčků a malé ochutnávky pro návštěvníky.

Kulturní program: koledy v podání souboru Musica Cecilia Lomnice nad Popelkou. Na vernisáž vstup dobrovolný.

Místo konání: Vlastivědné muzeum a galerie v Železnici

ŽELEZNICE – 3. 12. 2023 od 17 hodin, Sokolovna Železnice

Vánoční koncert – Večer populárních a muzikálových melodií

Po roce se vrací večer plný oblíbených písní a skladeb v podání swingového orchestru JK Band Pardubice. Zpívají: Zuzana Grohová, Milena Dobrovolná, Vít Kubant. Jako host vystoupí vynikající herečka a zpěvačka, členka Východočeského divadla v Pardubicích Martina Sikorová. JK Band řídí: Pavel Kopecký. Slovem provází: Renata Klečková.

tanvaldsko

Pár slov o stavební firmě Architekta Karla Randáka • Randákova vila

V tomto článku bych se zmínil o stavební firmě v Šumberku nad Desnou a dění okolo ní. Jedná se o stavební firmu architekta Karla Randáka. Firma sídlila na adrese v dnešní ulici Smetanova čp.455, Tanvald (dříve Šumberk nad Desnou).

Nejprve pár slov o jejím majiteli. Karel Randák se narodil 29. 12. 1887 v Kaškovcích u Frýdštejna. V Praze vystudoval vysokou školu a získal titul architekt – stavitel. Do Tanvaldu se dostal v souvislosti s nějakou stavbou. Nepodařilo se zjistit, o jakou se jednalo. V sousední Smržovce, kam chodíval na jídlo do hostince s řeznictvím p. Bělského, se seznámil s dcerou hostinského Antonii Bělskou, jeho pozdější manželkou. V Šumberku nad Desnou koupil Karel Randák pozemek včetně sadu, zahrady a pily. Pozemek sousedil s pozemky stavitele Karla Pekárka.

Zde si p. Randák založil svoji stavební firmu. Ta se prosadila nejvíce v době první republiky, kdy byla postavena jeho firmou většina objektů.

Na zakoupeném pozemku začal stavět svoji původní vilu. V době výstavby prý Randákova rodina bydlela v sousedním domě u fotografa Rudolfa Zemana.

K původní vile se sedlovou střechou nechal Karel Randák přistavět boční křídlo. Ve vile vznikl následně požár a z části ji zničil. To bylo asi někdy okolo roku 1920 - 1921. Manželé Randákoví měli celkem tři děti. V roce 1921 se jim

narodila první dcera Helena. V roce 1929 se jim narodila druhá dcera Hana a v roce 1931 se narodil jediný syn Karel. Manželka Karla Randáka p. Antonie vedla domácnost.

S tou jí pomáhala služebná. Paní Antónie manželovi pomáhala ve firmě, vedla účetnictví a veškerou administrativu. Budovy postavené stavební firmou Architekta Karla Randáka se daly od ostatních snadno odlišit. V omítce domů byl vytlačený nápis „K. RANDÁK“ Na mnoha domech, které jeho firma stavěla a dodnes stojí, došlo během let k přestavbám a opravám omítek, a tak mnoho těchto nápisů zmizelo. Jeden, o kterém vím, je na domě čp. 351 v ulici Krkonošská. U tohoto domu původní přízemní objekt přestavěl na patrový dům.

↑ Na fotografii ze stavby Masarykovy ZŠ v Tanvaldě je zachycena podoba Architekta Karla Randáka (na snímku vpravo), vedle ing. John, dozorce okr. státního stav. úřadu z Liberce.

Randákova stavební firma s vilou a pilou z roku 1959 již po znárodnění

↙ První podoba Randákovi vily

↓ Pohled na horní část vily kráče po přestavbě

Z mnoha staveb bych uvedl jako příklad jen několik. Jeho firma přistavěla druhé patro na tanvaldskou nemocnici, stavěla Masarykovu Základní školu v Tanvaldě, v Horním Tanvaldě přestavovala areál bývalého pivovaru na textilní provozy. V dnešní ulici Smetanova je pod domem čp. 430 (bývalý dům turistů) u cesty kamenný sloup s hlavicí. Je to jeden ze dvou dochovaných sloupů, na kterých byla připevněna kovaná vjezdová brána, zde začínala cesta k Randákově vile. Přes ulici proti tomuto sloupu stojí dnes hotel Grand. Tento hotel také stavěl Karel Randák za první republiky pro hoteliéra p. Pecháčka. Z dalších velkých domů, které stavěl, uvedu ještě např. dům čp. 433 v Žákové ulici. Byl to bytový dům pro stavební dělníky mezi lidmi známý pod názvem Titanik. Dům byl později zbourán a na jeho místě dnes najdeme pouze travnatý povrch u koryta řeky Kamenice.

Na začátku druhé světové války se Randákové přestěhovali do Turnova.

Po skončení války se vrátili do Šumburku nad Desnou, kde Karel Randák dával dohromady po nacitech zdevastovanou vilu.

V té době byl již vážně nemocný. V roce 1946 umírá. V padesátých letech byla rodině vila i s pilou a pozemky znárodněna a přestavěna na několik bytových jednotek. Randákové mohli ve své vile zůstat, ale již jen jako nájemníci. Paní Antónie Randáková po znárodnění majetku nastoupila jako dělnice do firmy Okula v Desné.

Do roku 1976 ve vile bydlela již jen paní Antónie s dcerou Hanou a jejím manželem Josefem. Ten rok se společně stěhují do Hradce Králové.

Po sametové revoluci požádaly vnučky manželů Randáků paní Hana a paní Daniela o vrácení rodinného majetku v Šumburku nad Desnou. Ten jim byl vrácen pouze částečně. Na zahradě a v místě původního sadu byly v padesátých letech postaveny bytové domy, a tak vráceny být nemohly. Vrácena byla pouze vila a bývalá pila. Vila byla v dezolátním stavu. Jediné, co bylo částečně funkční, byla bývalá pila. Po znárodnění připadla ČSAD a sloužila jako dílna a garáže. Vnučky s rodinami se snažily uvést vilu do stavu před znárodněním. Vzhledem k astronomickým finančním výdajům se jim to nepodařilo, a tak vilu i s bývalou pilou po deseti letech snažení prodávají novým majitelům. Přes to vše se stále mezi lidmi domu čp. 455 říká „Randáková vila“.

/ Miroslav Dušek, *Tanvaldský zpravodaj*

HARRACHOV – Harrachov vstoupil do spolku, který je provozovatelem skokanských můstků

Harrachov udělal další důležitý krok k záchraně zchátralého areálu skokanských můstků a tudíž k návratu vrcholných lyžařských klání do Harrachova. Radnice se stala členem spolku Klasický areál Harrachov (KAH), který bude do budoucna jediným provozovatelem skokanského areálu ve městě a na starost bude mít i jeho obnovu.

Jako první bude na řadě velký můstek HS 162, jehož rekonstrukce za 40 milionů korun začne s největší pravděpodobností na jaře příštího roku. K rozšíření KAH došlo v návaznosti na podpis českopolského memoranda o společném zájmu na pořádání mezinárodních sportovních akcí v areálu pro klasické lyžování Harrachov a v Dolnoslezském sportovním centru Polana Jakuszycka. Ve spolku je kromě dalších i Český svaz lyžařů.

„Vstup města Harrachov do společnosti má zásadní význam pro oživení areálu skokanských můstků a pro návrat Harrachova do kalendáře závodů Mezinárodní lyžařské federace FIS,“ sdělil v tiskové zprávě prezident Svazu lyžařů ČR David Trávníček.

V Harrachově je pět můstků. Žádný jiný takový areál pro skokany a sružené v ČR není. Skokanský areál je ale ve velmi špatném stavu a většina můstků byla v posledních letech mimo provoz. Kvůli jeho záchraně vznikl spolek Lyžařský a turistický Bucharův klub Harrachov, který na poslední

sezony zprovoznil tři malé můstky, K-40, K-70 a K-90. Velký můstek s kritickým bodem K-120 (HS 162) je uzavřený už asi 15 let a „mamut“ K-180 od roku 2014.

Podle dřívějších odhadů by areál na kompletní obnovu potřeboval přes 2,5 miliardy korun, peníze na to ale zajištěné nejsou. Rekonstrukce by proto měla být prováděna postupně, jako první by byl opravován velký můstek. Významnou částí se na ní bude podílet Liberecký kraj, o zbytek se bude organizace (KAH) ucházet z dotací prostřednictvím Národní sportovní agentury a z dalších možných zdrojů. Mluvčí Libereckého kraje Filip Trdla ale uvedl, že o výši krajské dotace zatím není rozhodnuto. „O konkrétní výši finančního příspěvku se teprve povede diskuse v krajských orgánech,“ sdělil.

Město by chtělo, aby se závody na mezinárodní úrovni vrátily do Harrachova do několika let. „O první Kontinentální a Světový pohár se bude Harrachov ucházet v roce 2025. Dále by mělo být dosaženo rekonstrukce areálu malých skokanských můstků v Harrachově, zejména K-90, a celé úsilí by mělo být završeno společnou kandidaturou na pořádání MS v klasickém lyžování,“ uvedl starosta Harrachova Tomáš Vašíček.

/ Martin Soukup, *Harrachovský zpravodaj*

Liberecký kraj má dvě nové památky

Dvě stavby z Libereckého kraje, které jsou poblíž zámků, přibýly mezi památky. Jde o stále funkční pivovar ve Frýdlantu a venkovskou usedlost v Zahrádkách na Českolipsku.

Areál zámeckého pivovaru a sladovny ve Frýdlantu je pod hradní ostrožnou při řece Smědě.

„Areál zámeckého pivovaru, který poukazuje na těsnou vazbu frýdlantského zámku a jeho hospodářského zázemí, je mimořádně památkově hodnotný. Najdeme zde řadu stavebních fází, které představují proměnu významného řemeslného pivovaru na průmyslový způsob výroby,“ uvedl Martin Ouhrabka z Národního památkového ústavu – OÚP v Liberci.

Nejstarší části pivovaru jsou z konce 16. století. „Zásadní přestavbu představovala rekonstrukce na průmyslový pivovar provedená v letech 1890 až 1892. Vaření piva bylo ukončeno v roce 1949 a obnoveno po dlouhé době až v roce 2013,“ dodal památkář. Právě zdařilá obnova areálu a znovuzahájení provozu před deseti lety byla podle něj důležitým argumentem pro udělení památkové ochrany.

Usedlost číslo 47 v Zahrádkách se nachází pod zámkem a je malebně přisazena ke skalnímu útvaru zvanému Kovářský kámen. Do této masy pískovce je zahlobena i řada hospodářských prostor, dotváří tak jedinečný zemědělský areál, jehož historie sahá až k 30. letům 18. století. Nechal jej postavit Wentzl Zumppe, místní mlynář, který hospodařil poblíž tohoto gruntu.

„Jednou z nejvýraznějších hodnot usedlosti je usazení v údolní nivě Robečského potoka pod areálem zámku v jedné ze střežních částí zdejší krajinné památkové zóny. I přes dílčí ztráty části hospodářsky využívaných objektů se jedná o výjimečně cenný komplex, který svým poutem se skalním útvarem přesvědčivě reprezentuje regionální sepětí vesnických sídel s pískovcovým podložím zdejší krajiny,“ dodal Ouhrabka.

(Náš REGION – ČTK)

za humny

HRADEC KRÁLOVÉ – Rozšíření vnitřních expozic v Archeoparku pravěku Všestary na Královéhradecku bude stát 21,5 milionu korun. Práce zajistí společnost Staver Luže. Zvítězila v soutěži, do které se přihlásilo celkem sedm firem. Vyplývá to z databáze veřejných zakázek Králové- hradeckého kraje. Zakázka spočívá ve zhotovení nástavby a přístavby k současnému objektu v areálu archeoparku. Jedním z cílů projektu je umožnit prohlídky expozic během celého roku.

„Zahájení stavebních prací, respektive předání staveniště, je naplánováno na konec listopadu. Stavební práce potrvají 18 měsíců,“ řekl mluvčí hejtmanství Dan Lechmann.

Investice má pokrýt stavební úpravy, nástavbu na stávajícím objektu a novou přístavbu v jeho zadní části. Na budovu v jihozápadní části archeoparku stavbaři přistaví nástavbu tak, aby navazovala na okolní budovy. V půdní vestavbě budou pro návštěvníky k dispozici dvě dílny a foyer s projekčním

sálem a vnitřní expozicí. Projekt počítá i s výstavním sálem v nové přístavbě. Vznikne také nové sociální zázemí. Přístavba v zadní části budovy poslouží pro praktické ukázky experimentálních archeologů.

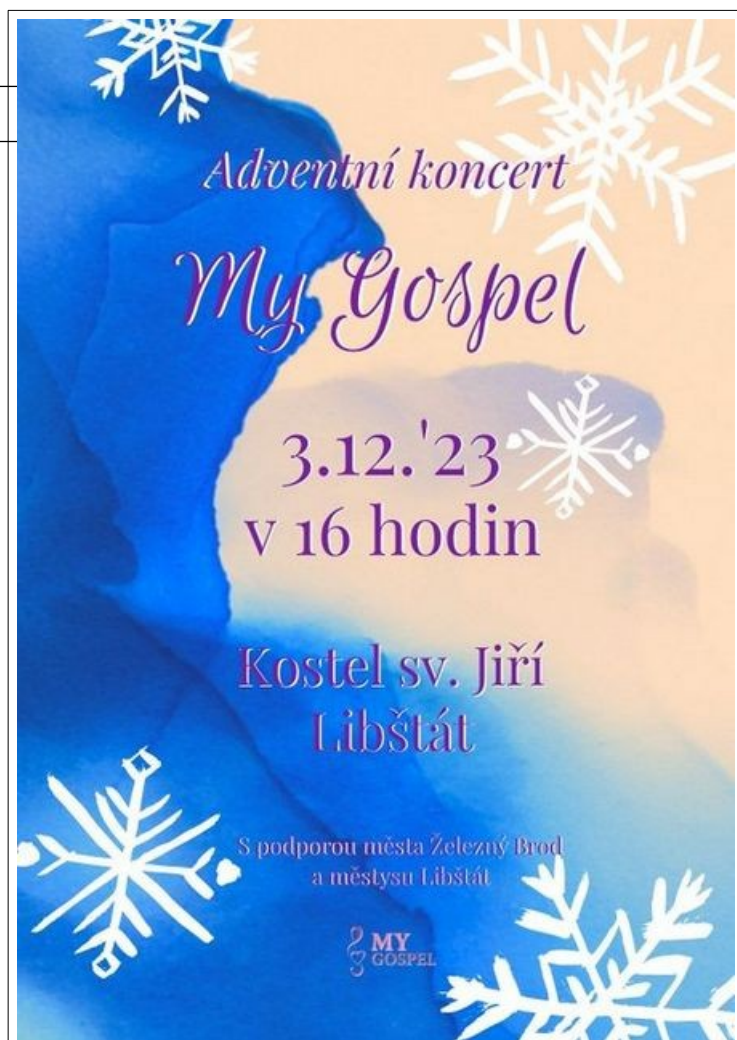
Všestarští archeologové v nových prostorech plánují výstavy, přednášky a další akce. Jako novinku nabídnou výstavu archeologických nálezů z výstavby dálnice D11 a podrobně přiblíží ve stálé expozici průběh námořních expedic Monoxylon. V expozici najdou místo i archeologické sbírkové předměty Muzea a galerie Orlických hor.

Námořními expedicemi Monoxylon v dlabaných člunech se všestarští archeologové snaží přispět k poznání šíření raných forem zemědělství ve Středomoří. V nové expozici bude také replika pravěkého plavidla, které se letos v létě zúčastnilo v Egejském moři čtvrté expedice Monoxylon. Expedice Monoxylon IV navázala na námořní výpravy v dlabaných člunech z let 1995, 1998 a 2019.

Zřizovatelem všestarského archeoparku je Královéhradecký kraj spolu s Univerzitou Hr. Králové. Kraj ročně přispívá na jeho provoz zhruba 2 miliony. Ve venkovní části areálu je více než deset replik pravěkých objektů včetně rondelu, tedy stavby kruhového půdorysu nebo neolitického domu. Mezi návštěvníky patří stále častěji také žáci všech stupňů škol, archeopark tak plní i funkci vzdělávacího centra. Archeopark seznamuje návštěvníky se životem v pravěku prostřednictvím tzv. živé, experimentální archeologie a na metodách názornosti je založena celá atraktivita areálu. (Archiweb)

pozdní sběr

LIBŠTÁT –

Karel Hohl / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*